

بازتاب زن در ادبیات دفاع مقدس ایران با تأکید بر اشعار سپیده کاشانی

مرتضی کریمی نیا

دکتری زبان و ادبیات فارسی، عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان همدان

چکیده

توجه به شرایط زندگی قشر بانوان در رخداد‌های انقلاب و جنگ تحمیلی و مطالعه آن با رویکردهای ادبی می‌تواند ابعاد گسترده‌تری را از فرهنگ پایداری نمودار سازد. توان روحی و عاطفی زنان در پاسداری از خانواده، تربیت فرزندان و نیز حضور ایشان در عرصه‌های مقاومت به جامعه تسری خواهد یافت و سیمای اجتماعی و فرهنگی بانوان را برجسته‌تر خواهد ساخت. ادبیات پایداری و مقاومت بیانگر دردها و رنج‌هایی است که اغلب کشورها در برهه‌ای از زمان، جنگ و آسیب‌های آن را متحمل گشته‌اند. سرزمین پرگوهر ایران در دوران معاصر مورد تاخت و تاز بیگانگان قرار گرفته و شاهد حوادث سیاسی و اجتماعی بوده که به سبب آن استبداد و ناامنی در جای جای آن نمود بارزی یافته است. تمامی اقشار جامعه و از جمله زنان شاعر برای پاسداشت سرزمینشان و ارزش‌های والای آن به مقاومت و پایداری برخاسته‌اند. از میان شاعرانی که درباره ادبیات مقاومت ایران سخن گفته و شعر سروده‌اند، سپیده کاشانی است. اگرچه نام و آثار او برای بسیاری از افراد کمتر شناخته شده است؛ ولی به هر حال با توجه به آثار درخشان به جا مانده، باید کاشانی را یکی از بزرگترین شاعران ادبیات پایداری به حساب آورد. وی از جمله شاعرانی بود که در متن انقلاب اسلامی حضور داشت و مسائل ارزشی مردمی را که بیشتر آنها عرفانی و دینی بوده بیش از همه مورد توجه قرار داد و با الهام از دستاوردهای انقلاب اسلامی به سرودن اینگونه اشعار پرداخت. این پژوهش که با روش تحلیلی و توصیفی و بر مبنای مطالعات کتابخانه‌ای صورت گرفته است بر آن است که به بازتاب زن در ادبیات دفاع مقدس با توجه به اشعار سپیده کاشانی بپردازد.

واژه‌های کلیدی: زن، ادبیات پایداری، دفاع مقدس، سپیده کاشانی

مطالعات ادبیات، عرفان و فلسفه

دوره ۵، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۸، صفحات ۴۲-۵۱